

Sygn. akt IV U 349/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariusz Musiał

Protokolant: st. sekr. sądowy Jolanta Stawarz

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2017 r. w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania M. T. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...)

przy udziale zainteresowanego K. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 30 marca 2017 r.

nr (...),

nr (...),

nr (...)

w sprawie M. T. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...)

przy udziale zainteresowanego K. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o podleganie ubezpieczeniom i należności z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

I. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 30 marca 2017 r. nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że odwołująca M. T. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) w okresie od dnia 20 sierpnia 2011 r. do dnia 30 września 2016 r. była zobowiązana do odprowadzania składek na Fundusz Pracy za K. T. jako pracownika naliczonych od przychodu wynikającego ze stosunku pracy;

II. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 30 marca 2017 r. nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że odwołująca M. T. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) w okresie od dnia 20 sierpnia 2011 r. do dnia 30 września 2016 r. była zobowiązana do odprowadzania składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za K. T. jako pracownika naliczonych od przychodu wynikającego ze stosunku pracy;

III. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 30 marca 2017 r. nr (...) w ten sposób, że stwierdza, że K. T. nadal podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu jako pracownik z tytułu zatrudnienia u odwołującej M. T. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) od dnia 20 sierpnia 2011 r.;

IV. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz odwołującej M. T. prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 października 2017r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 30 marca 2017 r. nr (...) ustalił, że płatnik składek M. T. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) jest zobowiązana do odprowadzenia w okresie od 20 sierpnia 2011r. do 30 września 2016r. składek na Fundusz Pracy za K. T. jako osoby współpracującej od przychodu z działalności gospodarczej. Kolejną decyzją z dnia 30 marca 2017r. nr (...) organ rentowy stwierdził, że płatnik składek jest zobowiązany w okresie od 20 sierpnia 2011 r. do 30 września 2016 r. do odprowadzenia składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za K. T. jako osoby współpracującej od przychodu z działalności gospodarczej. Decyzją z dnia 30 marca 2017 r. nr (...) ustalił natomiast organ rentowy, że K. T. jako osoba współpracująca u płatnika składek M. T. prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu, zdrowotnemu od 20 sierpnia 2011 r. oraz, że nie podlega tym ubezpieczeniom jako pracownik od 20 sierpnia 2011 r.

Na uzasadnienie tych decyzji organ rentowy wskazał, że zatrudniony przez płatnika składek w charakterze pracownika K. T., pozostający związku małżeńskim z płatnikiem jest od dnia 20 sierpnia 2011 r. osobą współpracującą w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i w takim charakterze powinien podlegać obowiązkom w zakresie składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe, zdrowotne, składek na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Przesłanką wydania tych decyzji było przyjęcie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, że z faktu pozostawania w związku małżeńskim wynika automatycznie fakt prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego przez małżonków. Organ rentowy w toku prowadzonego postępowania analizując stan faktyczny w przedmiotowej sprawie i opierając się na dokumentacji osobowej, danych zgłoszeniowych ubezpieczonych zaewidencjonowanych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS , listach płac , dokumentacji finansowo księgowej oraz przesłuchaniu osoby prowadzącej księgowość płatnika, uznał że małżonkowie pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym.

Od decyzji tych odwołanie wnieśli płatnik składek M. T. oraz ubezpieczony K. T., domagając się ostatecznie ich zmiany i ustalenia, że K. T. w spornych okresach podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako pracownik płatnika oraz że płatnik składek jest obowiązany do opłacania należnych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń pracowniczych od przychodu wynikającego ze stosunku pracy.

Na uzasadnienie odwołania skarżący podnieśli, że organ rentowy poczynił błędne ustalenia faktyczne, nie wyjaśnił wszystkich okoliczności sprawy oraz dokonał naruszenia art. 8 ust.11 ustawy dnia 13 listopada 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą gospodarczą oraz określonymi zleceniobiorcami uważa się m.in. małżonka, jeżeli pozostaje z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracuje przy prowadzeniu tej działalności. Warunki powyższe powinny być zdaniem skarżących spełnione łącznie, tzn. niespełnienie choćby jednego z nich wyklucza możliwość przyjęcia, że mamy do czynienia z osobą współpracującą w rozumieniu przepisów ustawy. Z orzecznictwa sądowego wynika jasno, że rozstrzygnięcie czy małżonkowie pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym zależy od okoliczności konkretnego przypadku. Jak podnosili skarżący, K. T. pracuje u płatnika składek, pozostaje z nim w stosunku podporządkowania wynikającego z relacji pracodawca - pracownik., jest niezależny finansowo, a z wypłacanej mu comiesięcznie pensji przyczynia się do utrzymania gospodarstwa domowego prowadzonego w miejscu swego zamieszkania wspólnie ze swoją matką oraz swoją siostrą wraz z mężem i ich dzieckiem, w miejscowości Z.. Natomiast płatnik składek pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym ze swoją matką i rodzeństwem w S..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w odpowiedziach na odwołania wnosił o oddalenie ich w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek M. T. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) od 1 czerwca 2011 r. W dniu 6 czerwca 2011 r. zawarła z K. T. umowę o pracę, na podstawie której zatrudniła go na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy od 16 czerwca 2011 r. na czas nieokreślony i z tego tytułu zgłosiła go do ubezpieczeń społecznych. W dniu 20 sierpnia 2011 r. M. C. (2) i K. T. zawarli związek małżeński. Małżonkowie nigdy nie zamieszkali razem, nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego, nie mają dzieci, nie mają wspólnego rachunku bankowego ani wspólnych środków pieniężnych, nie dokonują wspólnych zakupów. Małżonkowie zamieszkują oddzielnie, M. T. ze swoją matką M. C. (3) oraz rodzeństwem w S., K. T. zamieszkuje z matką S. T. w Z.. Każde z małżonków prowadzi osobne gospodarstwa domowe. M. T. wspiera swoją rodzinę finansowo, oprócz działalności gospodarczej w zakresie usług transportowych pracuje zawodowo jako kierownik makroregionalny w firmie z branży gastronomicznej, mającej siedzibę w K. i zwykle przebywa poza domem w S., do którego przyjeżdża na weekend zazwyczaj co dwa tygodnie. Wówczas widuje się z małżonkiem K. T.. K. T. pracuje jako kierowca u płatnika składek, zamieszkuje z matką, którą się opiekuje, zajmuje się również jej gospodarstwem rolnym. Zakupy robi wyłącznie na potrzeby własne oraz prowadzonego wspólnie z matką gospodarstwa domowego. Pierwotnie małżonkowie planowali inaczej ułożyć swoje wspólne życie, jednakże sytuacja rodzinna M. T. związana z koniecznością opieki nad młodszym rodzeństwem po śmierci ojca, sprawiła że zamieszkują oddzielnie.

/dowód: zeznania świadków:

M. C. (3) k.26

S. T. k.26

przesłuchanie stron:

M. T. k. 27

K. T. k. 27

akta rentowe/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania świadków M. C. (3) i S. T. oraz na podstawie dowodu z przesłuchania płatnika składek oraz ubezpieczonego, którzy wnieśli odwołania. Depozycje tych osób miały charakter spontaniczny, były spójne, wzajemnie ze sobą korespondowały. Brak było jakichkolwiek przesłanek by uznać je za niewiarygodne.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołaniu skarżących nie sposób odmówić

Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, małżonkowie M. T. i K. T. nigdy nie pozostawali i nadal nie pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym. Zamieszkują oddzielnie, nie mają dzieci, nie prowadzą wspólnych rachunków, wspólnie nie dokonują zakupów, nie dokonują żadnych czynności zmierzających do zaspokojenia wspólnych potrzeb.

Zatem okoliczności te w sposób nie budzący wątpliwości wskazują, że nie został spełniony warunek pozostawania przez odwołujących we wspólnym gospodarstwie domowym, o którym mowa w art. 8 ust.11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.)

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a. zaś według ust.2 jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11- dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nie zawiera legalnej definicji współpracy przy prowadzeniu działalności. Za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej powodującą obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych uznać zatem należy taką pomoc udzieloną przedsiębiorcy przez jego małżonka, która ma charakter stały i bez której stanowiące majątek wspólny małżonków dochody z tej działalności nie osiągałyby takiego pułapu, jaki zapewnia ich współdziałanie przy tym przedsięwzięciu (wyrok SN z 20 maja 2008r., II UK 286/07, OSNP 2009/17-18/241).

W realiach niniejszej sprawy niezmiernie istotne jest to, że małżonkowie nie tylko nie zamieszkują wspólnie, nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego, ale i również nie mają majątku dorobkowego, bowiem nigdy nie dokonywali wspólnych zakupów a wszystkie swoje dochody przeznaczają na własne indywidualne potrzeby lub na potrzeby osób, z którymi zamieszkują, jak matka lub rodzeństwo. Zatem odwołujący K. T. nie pozostając we wspólnym gospodarstwie domowym ze swoją małżonką i nie tworząc z nią wspólnego majątku nie spełnia kryteriów osoby współpracującej w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Dlatego należało stwierdzić, że organ rentowy błędnie uznał, że K. T. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 20 sierpnia 2011 r. do chwili obecnej oraz nie podlega ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu jako pracownik. Wprost przeciwnie – K. T. przez cały ten okres podlega ubezpieczeniu społecznemu tylko i wyłącznie jako pracownik swojej małżonki, płatnika składek. Zatem nie jest prawidłowa decyzja organu rentowego nr (...) i należało ją zmienić i uznać, że K. T. od dnia 20 sierpnia 2011r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako pracownik płatnika składek M. T..

W związku z powyższym należało przyjąć także, że M. T. jest zobowiązana opłacać składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za ubezpieczonego K. T. od podstawy wymiaru składek naliczonych od przychodu wynikającego ze stosunku pracy, nie zaś od przychodu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej przez osobę współpracującą.

Ustalenie zatem wymiaru składek na Fundusz Pracy zaskarżoną decyzją nr (...)nie było uzasadnione, zaś płatnik składek w okresie od 20 sierpnia 2011 r. do 30 września 2016 r. naliczył prawidłowo składki na Fundusz Pracy za K. T. jako pracownika od przychodu wynikającego ze stosunku pracy.

Również decyzja Nr (...) okazała się błędna. Opłacanie składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przez płatnika składek w okresie od 20 sierpnia 2011 r. do 30 września 2016 r. za ubezpieczonego K. T. jako pracownika od przychodu wynikającego ze stosunku pracy także było prawidłowe.

Na koniec wypada wskazać, że we współczesnym społeczeństwie można spotkać wiele typów relacji pomiędzy małżonkami, a ich ocena i kwalifikacja jest domeną socjologii rodziny, a nie prawa. Sam fakt zawarcia związku małżeńskiego nie zawsze powoduje, że oboje małżonkowie zamieszkują razem, prowadzą wspólne gospodarstwo domowe i przyczyniają się do zaspokojenia potrzeb rodziny. Małżeństwo odwołujących jest związkiem nietypowym, wyłącznie formalnym, ale nie jest rolą Sądu w tym postępowaniu dokonywanie jego oceny pod kątem jego ważności na gruncie kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. W niniejszej sprawie nie ulega za to wątpliwości, że na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych K. T. łączy z M. T. tylko stosunek pracy.

Mając na uwadze naprowadzone argumenty Sąd orzekł o zmianie zaskarżonych decyzji na podstawie art.477¹⁴ § 2 kpc. O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 98 kpc, stosując stawki wynagrodzenia pełnomocnika wynikające z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.